

دوره بین المللی

مراقبت معنوی بالینی

با همکاری

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مرکز تحقیقات دین و سلامت دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

بیمارستان جنرال ونکوور (کانادا)

دبیر اجرایی : حجت الاسلام و المسلمین دکتر طباطبایی

دبیر علمی : دکتر نغمه رزاقی

زمستان 1400

شرح دوره : مراقبت معنوی چیست و چرا به آن نیاز داریم؟

مراقبت معنوی جزء لاینفک مراقبت کل نگر محسوب شده و توجه به آن می تواند نقش مهمی در بهبود بیماران، توانایی تطابق بیمار با موقعیتهای بحران و دستیابی به اهداف سلامتی داشته باشد. این مراقبت به سؤالات انسانی بنیادی اساسی نظیر معنای زندگی، درد، رنج و مرگ پاسخ میدهد.

معنویت و مراقبت معنوی در مورد تغذیه روح برای ایجاد و حفظ آرامش درونی در زمانهای آشفتنه است. این احساس "ارتباط" را نه تنها در بین انسانها بلکه بین انسانها و طبیعت، و انسانها و قدرت برتر ایجاد می کند. مراقبت های بهداشتی و حرفه پزشکی شروع به تشخیص مراقبت معنوی به عنوان یک جزء اساسی برای بهبود و مراقبت های پایان عمر کرده اند.

داشتن دانش کافی و آمادگی یافتن برای ارائه مراقبت معنوی جهت رسیدن به این هدف الزامی است. دوره مراقبت معنوی شایستگی پرستاران و همکاران بالینی را در انجام ارزیابی جامع و متمرکز سلامت افزایش می دهد که شامل ابعاد روانی، اجتماعی، عاطفی، قومی، فرهنگی و بعد روحی بیماران از جمله درک آنها از تجربه سلامتی/بیماری آنها می شود و این که چگونه زندگی روزمره آنها تحت تأثیر قرار می گیرد.

بنابراین، مراقبت معنوی جنبه ای از مراقبت های بهداشتی است که بر رفع نیازهای معنوی روح انسان در هنگام مواجهه با آسیب، سلامت جسمانی، ناراحتی عاطفی، بحران معنوی و بلایای طبیعی تمرکز دارد. تعلیم اولیه و آموزش مراقبت های معنوی، نوعی آموزش تجربی و عملکردی/بازاندیشی است که برای گفت و گو با بیماران و خانواده هایی که دچار بحران روحی و روانی جدی یا بیماری جسمی یا تروما هستند، استفاده می شود. توجه به اصول مراقبت معنوی می تواند تأثیر فوق العاده ای بر کیفیت مراقبت از آنها داشته باشد و بیماران و عزیزانشان از طریق مراقبت معنوی به آسایش و آرامش قابل توجهی دست پیدا می کنند.

هدف دوره:

هدف از این دوره آماده سازی فراگیران برای مشاغل در زمینه های بالینی و پزشکی مانند پزشکان، پرستاران، مددکاران اجتماعی، مشاوران، روانپزشکان و غیره است و آموزش و توانمندسازی آنها برای استفاده موثر از مراقبت های معنوی در عملکرد معمول برای ارزیابی و تهیه برنامه های درمانی برای بیماران و مددجویانشان است.

مخاطبین طرح:

- ✓ اساتید و اعضای هیئت علمی دانشگاه
- ✓ کارکنان دانشگاه (ترجیحا کارکنانی که در حوزه درمانی فعالیت دارند)
- ✓ دانشجویان تحصیلات تکمیلی
- ✓ اساتید حوزه (روحانیونی که در موضوع مراقبت معنوی فعالیت داشته باشند).

روش اجرای طرح:

دوره مذکور مجموعاً 64 ساعت می باشد:

- ✓ حضور در کارگاه مجازی و آنلاین به میزان 48 ساعت
- ✓ ارائه پروژه نهایی دوره معادل 16 ساعت

زمان اجرای طرح:

تاریخ 2 دی ماه لغایت 29 اسفند 1400 به مدت 12 هفته

روز های پنج شنبه از ساعت 8 الی 12 (جدول زمانبندی جلسات صفحه آخر)

امتیازات دوره:

- ✓ این دوره دارای 4 امتیاز فرهنگی می باشد:
- 3 امتیاز فرهنگی برای گذراندن حداقل 40 ساعت دوره بصورت آنلاین و موفقیت در آزمون میانی و پایانی (کسب حداقل 70٪ نمره آزمون)
- 1 امتیاز فرهنگی برای ارائه پروژه و تکلیف پایان دوره (مهلت ارسال پروژه نهایی تا 29 اسفند)
- ✓ افرادی که پروژه و تکلیف مطالعه موردی را انجام و در جلسه آخر ارائه دهند، به عنوان رتبه های برتر دوره (اول تا سوم) اعلام و از آنان تقدیر شایسته ای صورت خواهد گرفت.

هزینه دوره:

- ✓ برای شرکت کنندگانی که متقاضی گرفتن گواهی پایان دوره می باشند مبلغ 300 هزار تومان می باشد
- ✓ برای افرادی که فقط بصورت مستمع آزاد شرکت می کنند و متقاضی دریافت گواهی نیستند مبلغ 100 هزار تومان می باشد

مباحث مطرح شده در دوره:

- ✓ پیشینه تاریخی مراقبت معنوی
- ✓ ماهیت مراقبت معنوی (تعریف و توضیح مختصر اجزای ضروری)
- ✓ درک شایستگی های متخصصان مراقبت معنوی
- ✓ اصول و فنون مراقبت معنوی برای ارائه مراقبت معنوی در محیط چند فرهنگی
- ✓ سوالات اعتقادی که متخصصان مراقبت معنوی با آن روبرو هستند
- ✓ نیازسنجی معنوی و رسیدن به تشخیص های مرتبط با دیسترس معنوی
- ✓ چالش های بالینی مراقبت معنوی
- ✓ چالش های اعتقادی متخصصان در مراقبت معنوی
- ✓ مراقبت معنوی در سوگ
- ✓ ارائه نمونه مراقبت معنوی (تکلیف عملی ، تمرین از طریق نقش آفرینی و مصاحبه)

نتایج یادگیری:

- با تکمیل موفقیت آمیز این دوره ، فراگیران به این توانایی ها می رسند:
- ✓ دانش اولیه از تکنیک ها ، ارزیابی ها و مداخلات مراقبت معنوی.
- ✓ کاربرد مراقبت معنوی در محیط های مراقبت درمانی و غیر درمانی
- ✓ شایستگی در ارائه مراقبت های معنوی جامع
- ✓ مراقبت معنوی با کیفیت در عمل (ایفای نقش و مهارت مصاحبه)

پیش نیازهای دوره

- ✓ برای ثبت نام در این دوره ، فراگیران باید دارای زمینه شغلی در زمینه های بالینی و پزشکی ، مانند مراکز بهداشت و درمان باشند. محتوای این دوره برای فراگیرانی است که در جهت حرفه ای در خدمات بالینی/پزشکی و اجتماعی کار می کنند.
- ✓ دانشجویانی که علوم اجتماعی ، مطالعات آموزشی و مطالعات بین رشته ای را دنبال می کنند نیز می توانند از این دوره به عنوان یک گزینه انتخابی بهره مند شوند.

نکات درباره چگونگی رویکرد به این دوره

تجربه قبلی در زمینه مصاحبه ، مراقبت از بیمار و مهارت های خدماتی به مددجو مورد نیاز نیست، زیرا فراگیران در این زمینه ها آموزش خواهند دید. این دوره از نظر جنبه های آموزشی و عملی بسیار سنگین است و فراگیران باید با نگرش یادگیری مثبت نسبت به هر دو ، یادگیری نظری/دانشگاهی و همچنین یادگیری عملی/عملکردی این دوره ، به این دوره وارد شوند. شفقت و همدلی برای مراقبت معنوی اساسی است و فراگیران تمرین بیمار-محوری و مددجو-محوری را یاد می گیرند. فراگیران همچنین باید به طور فعال در مراقبت از خود مشارکت داشته باشند و در صورتی که محتوای دوره از نظر احساسی سنگین باشد از درخواست کمک و پشتیبانی دریغ نکنند.

مطالب دوره ، فرائد ها و مطالب پیشنهادی اختیاری:

منابع، کتب درسی و مقالات اعلام خواهد شد.

نحوه ثبت نام:

✓ مراجعه به سایت دفتر نهاد رهبری دانشگاه علوم پزشکی مشهد <https://nahad.mums.ac.ir>

✓ ثبت نام از طرق لینک <https://nahad.mums.ac.ir/spiritual-care>

آدرس دبیرخانه اجرایی:

✓ اطلاعات تماس با دبیر علمی razaghin@mums.ac.ir

✓ اطلاعات تماس با دبیر اجرایی nahad@mums.ac.ir

شماره تماس جهت کسب اطلاعات بیشتر : 051-38411536

تاریخ	ساعات برگزاری	موضوعات و سرفصل ها	مدرس دوره
هفته اول 2 دی	8-9	معرفی دوره مراقبت معنوی	دکتر رزاقی
	9-10	مروری بر مراقبت معنوی در متون اسلامی	دکتر طباطبایی
	11-10:30	استراحت	
	11-12	آتاریخچه مراقبت معنوی	دکتر ناصر زیدی
هفته دوم 9 دی	10-8	معرفی آموزش مراقبت معنوی بالینی	دکتر ناصر زیدی
	10-10:30	استراحت	
	12-10:30	روش و مراحل ارایه مراقبت معنوی در محیط بالینی	
هفته سوم 16 دی	10-8	شایستگی لازم برای ارایه مراقبت معنوی	دکتر ناصر زیدی
	10-10:30	استراحت	
	12-10:30	نقش احساسات و خود آگاهی برای ارایه دهنده مراقبت معنوی	
هفته چهارم 23 دی	10-8	مبانی مهم اعتقادی برای ارایه مراقبت های معنوی	اساتید بیمارستان جنرال ونکوور
	10-10:30	استراحت	
	12-10:30	تئوری های جامعه شناسی و روانشناختی مهم برای ارایه مراقبت های معنوی	
هفته پنجم 30 دی	9-8	نیازسنجی معنوی	دکتر موسوی زاده
	10-9:30	معرفی و کاربرد ابزارهای نیازسنجی معنوی، غربالگری معنوی	
	11-10:30	استراحت	
	11-12	تشخیص های پرستاری در حوزه مراقبت معنوی بر اساس نیاز سنجی	دکتر نغمه رزاقی
هفته ششم 7 بهمن	11-8	آزمون میان ترم پرسش و پاسخ - ارایه تجارب عملی مراقبت معنوی بحث گروهی	اساتید بیمارستان جنرال ونکوور
هفته هفتم 14 بهمن	8-12	چالش های بالینی در مراقبت معنوی	اساتید بیمارستان جنرال ونکوور
هفته هشتم 21 بهمن	10-8	چالشهای اعتقادی در مراقبت معنوی	دکتر آزادی
	11-10:30	استراحت	
	12-10:30	چالشهای اعتقادی در مراقبت معنوی	اساتید بیمارستان جنرال ونکوور
هفته نهم 28 بهمن	30-8:9	مراقبت معنوی برای بیماران مشرف به مرگ	تیم دکتر ناصر زیدی
	30-9:30	مراقبت معنوی در سوگ	
	11-10:30	استراحت	
	11-12	ارایه نمونه ای از مراقبت معنوی در سوگ در متون اسلامی	حاج آقا ایزدی پور
هفته دهم 5 اسفند	8-12	روش و مبانی مطالعه موردی در مراقبت معنوی	اساتید بیمارستان جنرال ونکوور
هفته یازدهم 12 اسفند	10-8	مراقبت معنوی به اطفال	دکتر فیلیپ کراول
	10-10:30	استراحت	
	11-12	اخلاق در ارایه مراقبت معنوی	دکتر ناصر زیدی
هفته دوازدهم 19 اسفند	8-12	ارایه پروژه ها امتحان نهایی	